

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét, mint az előzetesek, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrtogatiért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön ártábla szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

A román vámháboru vége.

Az összes román kereskedelmi szerződések július 10 én lejártak. Németország, Franciaország és Svájc elvesztették azt a kiváltságot, amit a legálább a területükön megkötött árucikkek nézve Romániában Ausztria-Magyarországgal szemben elfoglaltak. Viszont életbe lépett Romániában az annak idején még Carp által kidolgozott általános vámtarifa, a mely már most érvényes az összes Romániába szállító európai államokra nézve. Viszont megszűnt részünkről is a kivételes rendszabályok alkalmazása Romániával szemben. Esetleges behozatala szintén az 1887-iki általános vámtarifa tételei alapján lesz megválasztva. Nem élvezheti ugyanazokat a kedvezményeket, a miket mi a velünk szerződéses viszonyban álló országok termelésének engedtünk, de legalább neutrális elbánás alá esik. S ezzel a vámháborúnak vége.

Ámde azért még nincs megkötve a béke. Sok időbe, sok fáradságba fog még kerülni, ha egyáltalában létrejön, a mire nézve a román kormánytól inkább látszik hajlam politikai okokból, mint a román közvéleménynél, a mely épen miúgy szerződésbaráti hangulatban.

A vámháboru súlyos következményekkel nehezített úgy Romániára, mint a közös osztrák-magyar vámterületre. Megjegyezzük azonban mindjárt, hogy a közös vámterületen e kár oroszlanrésze Ausztriát érte. Az áruforgalmi adatok élénken illusztrálják a rombolást. Románia behozatala Ausztria-Magyarországból 1885-től 1889-ig 713 millió frankkal esett, 1206 millióról 493 millióra. A míg 1885-ig Románia összes bevitelének a monarchia köz 45%-át szállította, eddig az 1889-ben már csak 13,4%-át tette ki. Éppen ily jelentékeny, sőt még jelentékenyebb Románia vesztesége. Románia behozatala a közös vámterületre 837 millió frankról 168 millió frankra hanyatlott a fentemlített időszakban; az esés Románia összkivitelénél 33%ról 6%-ra ment végig.

A hanyatlás jelentőségét mind a két részről fokozta még az, hogy mindenütt az áruforgalom azóta jelentékenyen növekedett. Ha tehát a pozitív kárt ismerni akarjuk, a fenti összegekhez még hozzá kell tennünk azt, a mivel a vámháboru nélkül a forgalom természetesen emelkedett volna.

Ámde a mi szempontunkból még egy más körülmény is hangsúlyozandó. Nekünk arra nézve kell tisztába jönnünk, mi magyarok veszítettünk-e a vámháborúnál? A helyzet könnyen áttekinthető. A nagy kivétel Romániában főképp osztrák iparcikkek állt, míg magyar gyártmány kisebb hányadból képezte, jelentőséggel pedig csak annyiban bírt, a mennyiben némely durva erdélyi iparcikk ott kelendősegre, sőt egyedüli piacra talált. Ellenben Románia behozatala majdnem kizárólag mezőgazdasági terményekből, vagyis oly árukból állt, melyek Magyarország termelésével versenyeztek s e termelés értékére főleg nyomásztóan hatott.

A román általános vámtarifa minden inkább, mint békatarifa. Igaz, hogy e tarifa

valamennyi állam iparát egyaránt fogja sújtani, ha legtöbb kedvezményt biztosító szerződések fognak kötetni. A verseny román területen egyenlő alapon fog folyni. Ámde épen azok a súlyosabb, durvább és olcsóbb iparcikkek, melyek minket egyedül érdekelnek, a melyek az osztrák kivitelben is jelentékeny tényezők, oly vámtételekkel állanak a tarifában, hogy bevitelük Romániába majdnem lehetetlen s a nyílt tilalommal egyenrangú.

Ezt a körülményt nem szabad szemünk elől tévesztetni. Igaz, hogy ezélja a közép-európai államoknak, s közöttük nekünk is, a gazdasági béke létrehozása. Magas politikai indokok is tanácsolják a jó szomszédi viszonyt a dunai királyságokkal. De annak is van határa, meddig mehetni e ezélok érdekében.

Egyet ohajtunk, s ez az, hogy az ipari kedvezmények sorában, melyeket Romániának adni kell fogyasztási területünk újbóli megnyitására, a magyar iparra, a főképp arra az iparrunkra, a mely az utóbbi években tagadhatatlanul súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül: az erdélyi iparra.

A tanítói nyugdíjtörvény reformja. Gr. Csáky Albin miniszter több ízben tett javaslatokat bevitelére a képviselőházhoz benyújtotta azt a törvényjavaslatot, mely az országos tanítói nyugdíjalap tagjainak és ezek özvegyeinek s árváinak végellátását javítani célozza. Az általános helyesléssel fogadtatott törvényjavaslat címe: „Törvényjavaslat a népoktatási nyilvános tanintézetek és nyilvános kisdóvó-intézetek tanítóinak s nevelőinek nyugdíjzáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak gyámoltatásáról szóló 1875. 32. t. cz. módosítása tárgyában.” A javaslatról jövő számunkban bővebben megemlékezünk.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter hosszabb beszéd kíséretében szombaton nyújtotta be a képviselőházban a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot.

A javaslatban külön rendelkezések vannak a közhivatalnokok visszaéléseire vonatkozólag. Ha azon eset forog fenn, hogy a választók vagy abban gátoltattak meg, hogy a választás színhelyére jussanak, vagy ha már ott megjelentek, a választási cselekmény teljesítésében gátoltatnak, azon elvet állítja fel a törvényjavaslat, hogy a mennyiben a bíróság előtt kimutatható, hogy az ily választók kire akartak szavazni, szavazatuk úgy vétetik tekintetbe, mintha az megtörtént volna; ha pedig ez ki nem mutatható, akkor az ily szavazatok úgy tekintetnek, mintha pusztán a választásra érvényes többség megállapítása szempontjából adattak volna be. A fenforogó vizsgálás megtorlása pedig a büntető eljárásra tartatik fenn.

Nemcsak a veszteséget, az elvetést és itatást, nemcsak a fizikai kényszer sorozza a javaslat a választási visszaélések közé, hanem azon büns és törvénytelen igazságokat is, melyek korrumpálják a választók szabad akaratát, megátadják a törvénytiszteletet, zavarják a polgári békét és az ország törvényei ellen nyílt engedelmességre felhivat tartalmaznak, osztály. f-lekezet, vagy nemzetiséget egymás elleni gyűlöletre láztanak, vagy a köz-, vagy magántulajdon törvénytelen felosztásával igytnak. Ezek karakterizálják az érvénytelenségi okokat.

A magyar ifjak válasza.

A bukaresti oláh egyetem ifjusága még a mult esztendő végén emlékiratot bocsátott szélnek, a melyben a magyarországi oláhok sorsát a legtekébb színnel festik le a művelt világ előtt.

A budapesti magyar tudomány egyetem hallgatói és egész Magyarországi megbotrátkozással fogadta a röpiratot; megbotrátkoztak azon — az emlékiratból élénken előtűnő — fékezetlen vad-ságon, a melylyel az oláh faj minden alkalommal neki ront a magyar államnak s megbotrátkoztak azon a rosszakaratu felületességen, a melylyel a bukaresti oláh egyetem ifjusága emlékiratát összeállította, a nélkül, hogy Magyarország ide vononatkozó statisztikájával elfogulatlanul foglalkozott volna. Legalább az oláh memorandumon ez éppenséggel nem látszik meg.

A budapesti egyetem hallgatói mozgalmat indítottak, a méltó válasz megadásáért. Hozzájuk csatlakozott a budapesti kir. József-műegyetem, a kolozsvári magyar kir. tudomány-egyetem, a pozsonyi, kassai, nagyváradi, győri eperjesi, debreczeni, kecskeméti, máramaros-szigeti jogakadémia, a pécsi és egri jogtudományok, a sárospataki akadémia, a magyar óvári gazdasági akadémia, a selmeczi bányászati és erdészeti akad mia ifjusága is.

A válasz sokáig készült, most készen áll a külföld részére német és francia nyelvre lefordítva és dícséretére válik a szerkesztő bizottmányának.

A válasz, mely „A magyarok románok és a magyar nemzet” cím alatt szombaton hagyta el a sajtót, a vád minden egyes pontját az igazság higgadt, meggyőző hangján, statisztikai kimutatók adataival csatolja meg.

A terjedelmes memorandum a vádak megozólása után azt a következtetést vonja le a román diáksereg alaptalan rágalmazásából s avval végződik, hogy a bukaresti oláh ifjak gyűlöletének oka nem az, a mi a román memorandumban oknak mondva van, hanem egyetlen oka a gyűlöletnek a magyar állam fennállása, gyarapodása, új virágzással kecsegtető jövője. Ez utját állja a hevesebb vérű oláh politikuskok politikai ábrándjának, a melynek javára értékesítetik a mese az autochton erdélyi oláhsegről; utját állja minden románok egyesítésének a dákorumán birodalomban. — Mert az egész bizonyos, hogy míg Magyarország fennáll, addig birodalma határait védeni fogja románok ellen és mindenki ellen.

A válaszirat magyar példányai 30 kr beküldése mellett a Szerkesztő bizottságnál rendelhető meg Budapest, Tud. és Műgyet. Oivasókor, Lipótcza 25.

A kovásznai fürdő.

Irta: Dr. Hankó Vilmos.

(Külön lenyomat az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kiadásában megjelent „Az erdélyrészi fürdők és ásványvizek leírása” cz. munkából.)

(Folytatás.)

I.

A Pokolsár vizének chemiai összetétele.

(Dr. Hankó Vilmos elemzése 1890.)

	gram.
Natrium bicarbonat	10 2826
Magnesium bicarbonat	0 6 05
Calcium bicarbonat	0 4519
Kalium bicarbonat	0 2833
Vas bicarbonat	0 0406
Lithium bicarbonat	0 0621
Mangan bicarbonat	0 0090
Chlornatrium	4 7421
Chlorkalium	0 1888
Calcium sulfat	0 0374
Kovászav	0 0248

Összesen 16 7631
Szabad szénsav 1 6702
Hőmérséklet 10° C.

II.

A Mikes-forrás és Czifrakut vizének chemiai összetétele.

	Mikes-forrás gramm	Czifra-forrás gramm
Calcium bicarbonat	0 1903	0 3060
Kalium bicarbonat	0 1220	—
Natrium bicarbonat	0 1055	0 2697
Magnesium bicarbonat	0 0468	0 1088
Vas bicarbonat	0 0722	0 0528
Lithium bicarbonat	0 0194	—
Mangan bicarbonat	0 0019	—
Chlornatrium	0 1378	0 2084
Chlorkalium	0 0253	—
Calcium sulfat	0 0684	—
Kalium sulfat	—	0 0318
Natrium sulfat	—	0 0766
Kovasav	0 0285	0 0286

Összesen 0 8181 1 1219
Szabad szénsav 0 7692 2 0424
Hőmérséklet 14° C. 14° C.

A Mikes-forrás vizét dr. Hankó V. (1890.), a Czifrakut dr. Folberth F. (1859.) elemezte.

III.

A Horgácztut vizének chemiai összetétele.

(Hankó V. elemzése 1889.)

	gramm
Natrum bicarbonat	4 1792
Chlornatrium	1 0360
Magnesium bicarbonat	0 7058
Chlorkalium	0 6202
Calcium bicarbonat	0 5439
Calcium sulfat	0 2606
Vas bicarbonat	0 0712
Mangan bicarbonat	0 0192
Chlorlithium	0 0054
Jodnatrium	0 0007
Kovasav	0 0077

Összesen 7 4499
Szabad szénsav 1 5188
Hőmérséklet 12° C.

IV.

A sósfürdő és a Galambok kutja vizének chemiai összetétele.

(Hankó Vilmos elemzése 1890.)

	Sós-fürdő gramm	Galambok kutja gramm
Natrium bicarbonat	9 9751	5 4899
Chlornatrium	4 1584	2 0254
Calcium bicarbonat	0 2733	0 6192
Magnesium bicarbonat	0 6916	0 3832
Kalium bicarbonat	0 2210	—
Vas bicarbonat	0 0445	0 0371
Lithium bicarbonat	0 0165	0 0048
Mangan bicarbonat	0 0128	0 0074
Chlorkalium	0 1539	0 1127
Calcium sulfat	0 0076	—
Natrium sulfat	—	0 0235
Jodnatrium	—	0 0014
Kovasav	0 1285	0 0396

Összesen 15 6832 8 7442
Szabad szénsav 1 0132 1 5061
Hőmérséklet 15° C. 12° C.

A gőzlő gázait Folberth vizsgálta meg; szerte van 1000 térfogatban:

Szénsav	551.93	térfogat
Oxygen	97.36	"
Nitrogen	350.71	"

(Vége következik.)

VIDÉK.

Tanulótársak negyedszázados örömnnepe.

Székely-Udvarhely, 1891. jul. 15.*

1866. július 7-én — tehát ezelőtt éppen 25 évvel — 28-an tettek érettségi vizsgálatot a székelyudvarhelyi ev. ref. kollégiumban.

Ezek közül 25-ön voltak osztálytársak, 3 pedig az előző osztályból, az akkori rendezet szerint ugynevezett jogászok közül való volt.

1890. nov. 16-én egyik társuk, Bedő József baróthi gazdasági iskolai igazgató, felhívást intéz társaihoz az örömnnepe tárgyában, s az életben levők csaknem mindannyian örvendezve ígérkeznek a megjelenésnek.

Kiderült azonban már az idei jan. végéig megjött válaszlevelekből, hogy a kis csapatból 6-on immár a sírban pihennek.

Igy jött létre a jul. 4-én este történt vendéglő-

* Kérjük tisztelt munkatársunkat jövőre gyorsabban beküldeni tudósításait. Szerk.

kerti első találkozó, lévén a megjelentek 12-en, név szerint:

1. Bucsy József p. ü. igazgatósági számtiszt Sz. Udvarhelyről.
2. Kassay F. József p. ü. igazgató Szombathelyről.
3. Bedő József gazdasági iskolai igazgató Baróthról.
4. Barthos Károly ügyvéd Kézdi-Vásárhelyről.
5. Márton János ügyvéd Székely-Udvarhelyről.
6. Miskolci Károly ügyvéd Székely-Udvarhelyről.
7. Bartók Károly polgármester Kézdi-Vásárhelyről.
8. Jakab Dénes lelkész Nagy Solymosról.
9. Bede Dániel felsőnépiskolai tanító Hosszúfaluból.
10. Kónya Gábor szolgabíró S. Szentgyörgyről.
11. Bartha József adóárnyok S. Szentgyörgyről.
12. Ince Ferenc lelkész Medveváról.

Kató Sándor adóárnyok Dettáról Temesmegyében sürgönyileg igazolta kimaradását.

Az első este a viszontlátás örömeinek volt szentelve.

Jul. 5-én délelőtt 9 órakor a kollégiumi nagyterem — a templomterem — fogadta kebelébe az örvendezőket s megtöriént az istentisztelet, melyen a pápi tisztet egyik örömnnepe töl lelkész teljesítette emberül. Az istentiszteleten képviselve volt a kollégium gondnokasága és tanári kara.

Isteni tisztelt végeztével Zizyon Ferenc, mint az érettségi vizsgálatok szerepelt tanárok közül egyedül életben levő, felkérésre elnöki székét elfoglalván, a megindulás hangján köszöntötte egykori tanítványait. Jegyzőnek Miskolci Károlyt kérték fel.

Mielőtt azonban a tanácskozás megindulhatott volna, a haragszó templomba szólította az örvendezőket, a hol n. t. Menyhárt András esperes ur, mint az illetőknek egykori vallástánítója, tartott egy szépen sikerült alkalmi beszédet a barátságáról.

Templomozás után ismét az auditoriumba vonult az ünnepi sereg, hol első volt a felszólalásban Bedő József, a ki előadván az összejövetel előzményeit, indítványozta, hogy elhalt társaikról emlékezzenek meg, többeknek különféle gátló körülmények miatt történt kimaradását vegyék tudomásul és az örömnnepe tegyék emlékeztessék egy alapítvánnyal, oly módon, hogy az alapítványösszeg évi kamatját évről évre kapja egy szegénységgel küzdő, jó erkölcsű, jó tanuló, érettnék nyilvánítt ifjú.

A meghalt tanulótársak sorsát fájdalommal, többek kimaradását pedig sajnálattal vették tudomásul.

A korán elköltözöttek név szerint ezek: Boros Dumokos, B-nedek Gyula, C-ép András, Deák Gyula, Kólcza Ferenc, Simó Dániel.

Síri álmuk legyen csendes! Mindnyájuk sirja felett ma is méltán zendül meg a keserű panasz: „Szép reményim megfogytokozának.”

Az alapítványtétel eszméjét azonban mindenki örömmel fogadta, de Miskolci Károly fölfejté, hogy kollégiumunk ez idő szerint azon fenyegető eshetőséggel áll szemben, hogy 6 osztályúvá süllyedhet, mert a középiskolai törvény a főgimnaziumtól 9 rendes tanárt követel, a mi intézetünk-nél pedig csak 7 rendes tanár van: ajánlatba hozza, hogy a teendő alapítvány legyen a felállítandó 8-ik tanári szék fizetés-alapjának kezdő része.

Ez indítványhoz aztán mindenki készséggel hozzájárult.

Következett az ajánlatok megtétele. Az alapítványi összeg 200 frtra emelkedett. Legmagasabb ajánlat 25 frt, legkisebb 5 frt.

Megállapodás történt az iránt is, hogy mindenki beküldvén a maga fényképét Miskolci Károly helyben lakó ügyvédhez, ő ezekből egy képesportot fog összeállítani s beadja a kollégiumi képtárba.

Határozatba ment az is, hogy a n. t. Menyhárt András esperes ur imája és beszéde sajtó alá adatván, az alapítvány javára elárusítandó.

Ohajtván az örömnnepe tölők meg nem jelenhetett néhány társunkat is tudósítani az itten történetekről: elhatározták a jegyzőkönyv többszörsítését s mindenik tagnak leendő megküldését.

Szóba jöven az újabb összejövetel idejének megállapítása, annak 5 év múlva leendő megjelenését mondták ki.

Záradékol Sebesi Ákos gondnok az előjáráság nevében előre is megköszönte a tett alapítványt.

Végül a jegyzőkönyvhitelítő bizottság kiuevezése után azon megállapodással ért véget a tanácskozás, hogy a hitelesített jegyzőkönyvet a kapcsolatos iratokkal és az alapítványi pénzösszeggel egyetemben Miskolci Károly helyben lakó ügyvéd adja át az iskolai előjáráságának.

A tanácskozás végeztével következett a néhai tanárok sirjainak meglátogatása.

Ebédre az „Erzsébet” szállodába ment a társaság, s lehet képzelné, mennyi mondanivalója volt

ott mindenkinek. Folyt is az ebéd pohárköszöntésekbe foglalt beszélgetéssel fűszerezve, míg a vacsorával jött kapcsolatba. Hátfőn pedig mindenki elszállott kedves otthonába, magával vivén egy nem közönséges örömnnepe emléket s azon édes ohajtást: vajha ő is megérhetné az öt év múlva leendő újra találkozást!

Figyelő.

Csikból.

Alig pár hóval ezelőtt egész véletlenül néztem végig a csikszereadi műkedvelő-egyesület által előadott „Buborékok” című színdarab előadását s ez oly kellemesen hatott reám, hogy most már önkakaratomból mentem fel „A menyecske” című népszínmű előadására, melyet a nevezett egyesület e hó 18-án adott elő a színesek országos nyugdíjintézete javára. Az ut hosszú volt, s mondhatom, az esős idő miatt bizony kellemetlen is, de eléggé kárpótolt a kellemetlen utazásért azon lelki élvezet, melyet nekem ezen színdarab korrekt előadása által az egyesület szerzett.

Az előadás annyival érdekesebb volt, mert a darab szerzője Molnár György maga volt annak rendezője is.

A darab jó, s az összes szereplők odaadó buzgalmauk és Molnár ur tapintatos rendezésének köszönhető, hogy annak előadása is kitűnően sikerült. Nem akarok a darab részletes bialatába becsátkozni, mert erre hivatottak nem érzem magamat. Halatlan-ágot követnek el azonban, ha az egyes szereplőkről meg nem emlékezzem.

A címszerep (Hajnal Kata) T. Nagy Imrénben talált kifogástalan személyesítőre. Akár csak az Alföld egyik tipikus alakját láttam volna. Szép színpadi otthonosságával brillírozott s igazán megérdemelte azon megszámlálhatlan virágcsokrokat meg viharos tapsokat, melyekkel a közönség megjutalmazta. Megkapó jelenség volt Sprensz Helen, ki Arva Juliskát helyes és tapintatos felfogásával igen szépen alakította. Feltűnő szép színpadi alakja, meglepő organuma, kedves éneke, melyekkel őt a természet megajándékozta s melyeket ő oly szépen tudott érvényesíteni, csak fokozták azon hatást, melyet helyes játékával elért. Sára és Magdus vén asszonyokat Pap Györgyné és Lakatos Mihályné játszták. Mindkét szereplő igyekezett teltetni a másikat s ezen igyekezetük nem is veszett kárba, mert elérték azt, hogy a közönséget folytonos derűttségben tartották helyes komikumukkal. Orbán Netti (Zsuzsa szolgáló) talált játékával csak emelte a darab összhatását.

A férfiak közül Péter Árpádot kell kiemelnem, ki Pityi Palkót olyan szépen megjátszta. Egy pár sikerült kuplét is énekel, melyeket a közönség megismételgetett s meg is tapolt, s ez elismerést ő méltán meg is érdemelt. Janosit a juhászlegényt Balló Gábor alakította élénken, helyes felfogással. Darvas Béla egy valóságos öreg parasztot állított elének. Jakab János nagyon ügyesen játszta Nagy István jómódú gazdát.

Az érdem orszámrésze azonban öreg művésznöket Molnár Györgyöt illeti, ki nek helyes és tapintatos rendezése eredményezte az előadás nagy sikerét. Elismerésül a közönség kihívásokkal és tapsokkal jutalmazta a nagy művészt.

A „Menyecske” előadását egy színtén Molnár György által írt „Excelsior, vagy a szív és öntudat hatalma” című monolog előzte meg, melyet Lakatos Mihályné adott elő a töle megszokott korrektséggel. A mily kiálhatatlan, furfangos vén asszonyt személyesített a „Menyecske” című darabban, ép oly szeretetreméltó, vonzó alak volt a monolog előadásában.

Az előadást éjfélutánig tartó táncz követte. Alig volt elég nagy a tánczterem azon jó kedvűnek, melylyel a tánczolni szerető ifjuság azt megtöltötte.

Dicsőretet érdemel az egyesület azon nemas elhatározásáért, hogy az összes jövedelmet az országos színes-egyesület nyugdíj-alapja javára fordította. Bár minden műkedvelő egyesület így gondolkoznék, s legalább évente egy kis részt küldene azon célra, mely a sors által annyi hányattatást szenvedő színeszeinknek agy napiakra a megérdemelt nyugalmat biztosítja. Adná Isten, hogy így lenn!

Egy műkedvelő.

Különfélék.

— A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény múlt vasárnap lépett életbe, s ennek hatása alatt városunk képe is már a délelőtti órákban ünnepies színt öltött. A hatóság közege kihirdette, hogy büntetés terhe alatt a munkának szünetelni kell, s ugy is történt: délelőtt 10 órakor a boltok zárva voltak, a munka szünetelt mindenfelé. Vasárnapi munkaszünet többé-kevésbé eddig is volt

városunkban; az új törvény hatása legfennebb általánosabbá fogja tenni azt. Nem is annyira minket érint az új törvény intézkedése, mint inkább a nagy gyárvárosokat, hol a konkurrenzia a szó szoros értelmében eltörülte az Ur azon törvényét, mely szerint hat nap a munka napja, a hetedik — a vasárnap — a pihenés.

— **A vámháboru vége.** A hivatalos lap legújabb száma három rendeletet közöl a romániai vámháboru megszüntetésére vonatkozólag. Az egyik rendeletet a kereskedelemügyi miniszter bocsátotta ki a pénzügyminiszterrel egyetértőleg, s ez a Romániával fennállott harci vámok és vámpótlékok, valamint az ezen forgalomban fennálló némely más korlátozások megszüntetésére vonatkozik. A másik rendelet ugyanezen miniszterek bocsátották ki a sertéseknek, juhoknak, kecskéknek és bárányoknak Romániából Magyarországon való átvitele tárgyában. A harmadik rendelet értelmében jövőre megengedtetik a főzeléknek, gyümölcsnek és növényeknek Romániából való behozatala.

— **Az aratás** úgy városunkban mint a vidéken kezdetét vette. A mező meguépesült, serényen folyik a munka, gyorsan szaporodnak a kékék, a kalangyák, s a gazdák nem sokára tisztában lesznek az évi fáradság eredményével. Ugy a mennyiséget, mint a minőséget illetőleg általában jó közepesnek mondják gazdáink az idei termést.

— **A temesvári kiállítást** vasárnap nyitotta meg Baross Gábor miniszter nagyszabásu beszéddel. A megnyitási ünnepélyen megyénket Potsa József főispán ur képviselte, kinek odaadó buzgalmból jött létre a kiállításon a székely ház. A megnyitási aktus után a miniszter megsejmelte a kiállítást, melynek sikere a minisztert kellemesen lepte meg. A székely házban Potsa József főispán ur, Sztérényi iparfelügyelő és Váncsa J. tanító kalauzolták a minisztert, aki különös érdeklődést tanusított a székely szöttek, a háziipar s a keletkező félben levő, fejlesztésre érdemes iparok iránt. A miniszter az egyes ipartelegek anyagi támogatásának kérdését is szóba hozta a székely iparnál.

— **Az év. ref. dalárda májálisa** vasárnap d. u. igen szép sikerrel folyt le a Nagy Ferencz-féle ligetben. Nagyszámu közönség vett részt a mulatságon, mely a késő éjfélig eltartott, folytonosan derült jó kedv között. A mulatságot a dalkör hangversenye előzte meg, több szépen, összehangatosan, szabatosan előadott mű- és népdallal, dicséretére a jeles és fáradhatatlan karvezetőnek: Makka Dániel urnak. A dalkört hosszasan éljenezte minden egyes számmal a lelkes közönség s azután kezdetét vette a tánc s a legnagyobb tüzzel folyt mindvégig. Szünetközben a népzenekekar játszott s a közönség asztalokhoz ült le, ki-üríteni a tele hozott kosarakat. A társaság egy nagy része a Nagy Ferencz ur dus asztalához volt hivatalos, a ki szeretett nevével együtt a vendégszeretet minden jelével elhalmozta nagyszámu vendégeit. A mulatság a dalkörnek s részben a kepe-megváltási alapnak szép összeget, mintegy 150 frtot jövedelmezett. Megjegyezzük még, hogy a levonulás a derék tüzoltó-zenekar zenekísérete mellett — melyet Barabás Ignác karnagy dirigált a megszokott szabatsósággal — történt.

— **Jubileum.** Orbai járás közönsége szombaton ülte meg Hollaky Attila 10 évi füzolgabirósága jubileumát. Nemcsak Kovászna, hanem általában az egész Orbai-járási sietett ez alkalmat felhasználni, hogy szeretett főzolgabirójára iránti bizalmának és ragaszkodásának kifejezést adjon. Az ünnepély kezdetét délelött 10 órakor taracklölések jelezték. A program első pontját a küldöttségek tisztelgése képezte. Tiszteltek az ünnepeltnél: a kovásznai járásbiróság, Kézdi-Várhely város polgármestere a város nevében, gr. Mikes Armin a birtokosok részéről, Szentiványi Miklós helyettes alispán a központi tisztikar nevében, a járási tisztviselők, a járási ev. ref. pap ság, a járási községek, előjáróságok, a járási tanitói kar, Kovászna földi közbirtokossága, a járási tüzoltótestületek, a postahivatalok, a járási erdészeti hivatal, a kovásznai ev. ref. egyházmé-

gye, a Horn-féle gyártelep, a dalárdák, a járási rom. kath. lelkészek, a honvéd-tisztikar Benedek István alezredessel, a füzolgabiró kollegák nevében Tompa Miklós sepsii füzolgabiró, br. Szentkereszty Béla országgyűlési képviselő, Kovászna község képviselöje. A tisztelgők mindnyájan az öszinte tisztelések és ragaszkodásnak voltak tolmácsai küldöik részéről. Tisztelgések után 200 teritékü bankett volt, melyen az első pohárköszöntöt maga a jubláns füzolgabiró mondotta a királyra. Br. Szentkereszty Béla gr. Szapáry Gyula miniszterelnököt, Szentiványi Miklós Potsa József főispánt eltette. Szöcs Gerő ev. ref. lelkész az ünnepelt füzolgabiróért mondott köszöntöt. Dobay János kir. járásbiró br. Szentkereszty Béláért, a kerület szeretett képviselőjéért emelt poharat. A kedélyes társaság a legvidámabb hangulatban az esti órákig maradt együtt. Este 9 órakor fátylasmenet kíséretében nagy közönség vonult az ünnepelt lakásához, hol Deák Domokos üdvözölte a jubláust tartalmas, szép beszédben.

— **Gróf Mikes Armin**, ki nagykorussittatása következtében a gróf Mikes-féle birtokokat átvette, zabolai erdejében nagy gőzfűrészgárat létesít, miáltal a háromszéki erdők kihasználási ipara újabban nagy lendületet nyer. A nemes grófatyja volt külöben az, ki a virágzásnak örvendő búcsádi üveggyárt is megteremtette.

— **Meghívó jótékonyozólu júliálisa.** Kovásznán 1891. június hó 26. án az „István-Tér“-en tartandó kirándulásra, t. e. zimet és családját tisztellett meghívja a rendezőség. Személy-jegy 1 frt, család-jegy 2 frt. 50 kr. Kiindulás: „Köztér“, d. u. 1 órakor. Este folytatása a Zöldfa vendéglő nagyszobájában. A tiszta jövedelem a kovásznai önkéntes tüzoltó-egyesület tüzoltó-torony alapja javára fordittatik. Kedvezőtlen idő esetén is a táncmulatság megtartatik.

— **Figyelmeztetés.** Tisztelettel kérjük mindazokat, a kik a tanuló-ijuság ezidei nyári mulatására még meghívót nem kaptak, de arra igény tartanak, hogy ebbeli kiváságukat Torók Andor bizottsági titkáruál jelezték be. A rendező bizottság.

— **A megfizetett igazság.** Panaszos levelet vettünk Romániából egy kivándorolt magyar iparostól. A levél írja keserves kifakadásokkal van telve azon bánásmód felett, melyben ott a magyar iparos-szegédek saját honfitársaik — egyes magyar iparos-mesterek — részesítik. Hogy mily ázsiai állapotok vannak Romániában az igazságszolgáltatás terén, mennyi visszaélés történhetik ott a nélkül, hogy a hatóság az üldözöttet védelmébe vevné, annak illusztrálásul és egyszersmind elrettentésül ide irunk a levél nyomán két esetet. Egy székely iparos 30 frankkal tartozott mestereinek, egy Kézdi-Vásárhelyről Türgü Oknára bevándorolt iparosnak, de adósságot semmiképpen sem tudta neki lefizetni s el akart menni egy más mesterhez, hogy adósságát lefizethesse neki. Erre a szegény segédet mestere előbb kegyetlenül megverte, aztán elment a rendőrséghez, azt megvesztegette, majd felhurozoltatta a segédet a rendőri hivatalba s ott újból megbotoztatta. Ugyanez a mester a hőse a másik esetnek is. Az ádózat egy családja, egy 45 éves ember, ki ádózi minőségben dolgozott a nevezett mester-nél. A mester, ki — mellesleg legyen mondva — jó testben van és igen kitűnő erőnek örvend, megindván, hogy segédje el akar az ő műhelyéből menni, reárontott a segédre annak tulajdon lakásán és titelles bántalmazások között a saját kapujáig hurozolta; itt kocsisa őrizete alá helyezte a segédet. Ekkor elment a hatósághoz, azt pénzzel megvesztegette; majd jöttek a rendőrök, kik — a levélíró szerint — kötelet kötöttek a segédnek a nyakára és úgy vitték a rendőrséghez, hol aztán elzárták. Látna a segéd felesége és 11 éves leánya a kenyérkeresőjükön megesett brutalitást, kétségbeesetten kezdtek kiabálni. Hogy a lármát elfojtsa, megfogta a mester felesége a kis leányt és oly durván bántalmazta, hogy félholtan vitték ki kezei közül. A rendőrségtől aztán éjjelkor szálnalomból hazabocsátották családijához a segédet, de hajnalban ismét megkötözve hurozolták vissza fogságába. Végre is egy könyörölés ezivü zsidó szánta meg a szegény elgyötört, halálra kintott munkást, s kifizette adósságát, megmentette az embertelen bánásmódtól, melyben azt honfitársa — a román hatóság védelme és támogatása mellett — részesítette. — Ilyen dolgok történnek az Urnak 1891-ik esztendejében abban a hires Romániában, hol a mi románjaink elnyomatásáról és rabslaságáról jajveszkelnek. A levél írja elegikus hangon sohajt fel és hasonlítja össze a mi igazságszolgáltatásunkat Romá-

nia igazságszolgáltatásával, hol annak részére billen az igazság mérlege, akinek pénze van, s hol pénzen igazságot lehet venni. A legsajnosabb az esetben az, hogy magyar emberről kell ily felháborító esetet feljegyeznünk.

— **A csik-somlyói rom. kath. főgymnázium új igazgatója.** A csik-somlyói főgymnáziumnál az igazgatói állásról lemondott és nyugalomba vonult Imets F. Jákó főgymnáziumi igazgató helyébe a a székely-udvarhelyi főgymnáziumnál működött Bándi Vazul aligazgató nevezetett ki közelebről az egyházi főhatóság által.

— **Két új lap** jelent meg e napokban Budapesten. Az egyik egy valóban hüzagpótló szakkölöny, mely nemcsak a nemzetközi bel- és külföldi új találmányokat népszerűen igéri ismertetni, hanem egyszersmind tanácsadó szabadalmi ügyekben. A lap címe: „Magyar szabadalmi Közlöny“ és szerkesztője Pergl Sándor mérnök. A lap kiállítása is csinos. Az első szám tartalmas. — A másik „Ujpesti Közlöny“ című hetilap, melyet a jó tollu, tárczáiról ismert K. Mártonffy Imre, lapunk kitűnő munkatársa szerkeszt. Ez a 11-ik lap, mely Ujpesten nehány év alatt megjelent, de ez, miután a helyi társadalmi ügyek lendületét tüzte feladatául, bizonynyul hosszú életű lesz. Kíváncjuk.

— **Az új robbantó szer.** Pozsonyból jelentik, hogy Frigyes főherceg s a helyőrség egész tisztikarának jelenlétében az első utász-zászlóalj pénteken használta először nagyobb mennyiségben a hadsereg új robbantó szerét, az ekrazitot. A kísérletek Swec őrnagy vezetése alatt folytak le és az ekrazittal kétszer akkora eredményt értek el, mint a dinamittal.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb iróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczacikkeket legjobb írónktól, divatudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólételeműség tekintetében utólréthatatlannak van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találmunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közlött tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hirre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

274-ik közlemény

a háromszék-megyei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet javára N. Borosnyón tett szíves adakozásokról.

Pál Ferencz, N. N. 2-2 kr, N. N. 4 kr, Schvarcz, N. N., Roth 5-5 kr, Moubun, Lövi Albert, Barta János, Moskovicz Lövy, Fehér Jakab, Ferenczi N., Wollanka Ida, Kátó József 10-10 kr, Kónya Lázár 14 kr, Kónya György, Halecz Józsefné, Konecz György, Kónya Antalné, Szakáts György 20-20 kr, Galló Dénes, Zágonyi Pálné 30-30 kr,

Josk Elek f. l. Kónya András 1. l. roz., Bartha Elek 4. l. Kónya Dániel 10. l. Szabó László 2. l. Csia Farkas 8. l. roz., Kónya Balázs 1. l. Kónya Zsigmond, Halácsy Jörséfné 2—2. l. roz., Birtos 1. l. fuszulyka.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett halás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Szekely Málvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Nyers-selyem (Bast) ruhakelmé-

ket 10 frt 50 kr.-ért egy ruhára (ugy jobb minőségben is) küld, portó- és vámmentesen **G. Henneberg** (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben. Minták posta fordultán. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetés.

Sz. 354—1891.

e. b.

Pályázat.

Háromszékvármegye területén a hatósági-lag szervezett putnai és bárkányi erdőőri állások betöltendők, melyekkel külön-külön 250, esetleg 300 frt összes évi járandóság van egybekötve.

Elnyerni akarók köllőleg felazertelt és bélyegezett folyamodványukat, melyben hitelesen igazolandó a feddhetlen előélet, 24 éves életkor betöltése, az erdőőri szakvizsga leté-

tele, jó látó, halló és beszéldőképeség s ép, erős és egészséges testalkat, legkésőbb f év augusztus hó végéig nyujtsák be alólírott bizottsághoz.

Háromszékvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának Seps-Szgyörgyön 1891. július 7-én tartott üléséből.

Nagy Károly,
elnök.

Richter-féle
Pejettörő
Legújabb
türelmi játék.
176 foladat.
Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára 35 kr.; minden
játékter kereskedésben kapható.
Tanársktól orjunk magunkat és csakis oly skolyuknt
fogadjunk el, melyeken a gyari jel a „veres Horgony” van.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„Egyetértés”.

a mely az új évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesuléseinek** gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a leg részletesebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovat** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s **gazda-közönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s **tőzsdei tudósításainak** hűségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az **iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarsággal fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 50 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 9546.—1891.

Arlejtési hirdetmény.

A szemerja-hídvég baróthi megyei közuton 14., 15., 17., 18 és 35—36. kilométer szakaszán levő 54., 61. és 95. számú hidaknak, az 1891. évben vállalkozók által leendő újból építése céljából **folyó évi július hó 30-án délutáni 3 órakor** a megyei jegyzői iroda helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről versenyezni kívánók oly megjegyzéssel értesíttetnek, miszerint a feltételekben meghatározott 2299 frt 04 kr összegben költségvetésileg megállapított kikiáltási árnak 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, melyben az elengedett % számmal és betűvel világosan megjelölendő, a megyei pénztárhoz az irt nap déli 12 óráig annyival bizonyosabban adják be, mivel a később érkezettek nem fognak tekintetbe vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki rajzok és iratok, valamint a feltételek a megyei jegyzői irodában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1891. július 18-án

Szentiványi Miklós,
alispán-helyettes.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 9547.—1891.

Arlejtési hirdetmény.

A Feketeügy folyón a Kézdi és Orbai járások között a régi Depsei hid helyébe, az 1890 évben épített új hidhoz vezető utnak a folyó évben vállalkozók által leendő újból építtetése céljából **folyó évi július hó 30-án délutáni 3 órakor** a megyei jegyzői irodában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről versenyezni kívánók oly megjegyzéssel értesíttetnek, miszerint a feltételekben meghatározott 1076 frt 19 kr összegben költségvetésileg megállapított kikiáltási árnak 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, melyben az elengedett százalékos számmal és betűvel világosan megjelölendő, a megyei pénztárhoz irt nap déli 12 óráig annyival bizonyosabban adják be, mivel a később érkezettek nem fognak tekintetbe vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki rajzok és iratok, valamint a feltételek a megyei jegyzői irodában, a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1891. július 18-án

Szentiványi Miklós,
alispán-helyettes.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 9735.—1891.

Arlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhely-torja-bükszádi törvényhatósági utvonalon a 7—10 kilométer közötti szakaszán 900, 800, 800 és 800, összesen 3300 forinttal 4 műtárgynak az 1891 évben vállalkozók által leendő újból építtetése céljából **folyó évi július hó 30-án délutáni 3 órakor** a megyei jegyzői iroda helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről versenyezni kívánók oly megjegyzéssel értesíttetnek, miszerint a feltételekben meghatározott 3300 frt összegben költségvetésileg megállapított kikiáltási árnak 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, melyben az elengedett százalékos számmal és betűvel világosan megjelölendő, a megyei pénztárhoz irt nap déli 12 óráig annyival bizonyosabban adják be, mivel a később érkezettek nem fognak tekintetbe vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki rajzok és iratok, valamint a feltételek a megyei jegyzői irodában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1891. július 18-án

Szentiványi Miklós,
alispán helyettes.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.